

Duurzaamheidseisen gebouwde omgeving

Actualiteitendag Vereniging voor Milieurecht

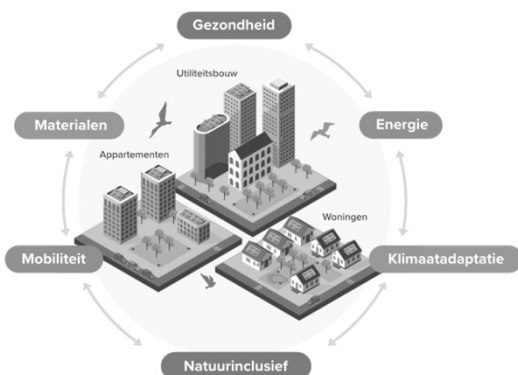
Jacco Karens

Start

1

Een woud aan doelen en middelen

- EU-doelen en middelen
 - > CO₂-emissiereductie van 55% in 2030
 - > Groei aandeel hernieuwbare energie/warmte
 - > Solarproof-Buildings
 - > EU-Taxonomie
- Nationale doelen en middelen
 - > CO₂ emissiereductie van 55% in 2030
 - > Gemeentelijke regierol bij verduurzaming van de warmtevoorziening
 - > Water en bodemsturend
 - > Maatlat groene en klimaatadaptieve gebouwde omgeving
- Decentrale doelen en middelen
 - > 3/30/300-regel

2

Plan van behandeling

- > **Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)**
- > **Biodiversiteit en stedelijk groen**

 AT OSBORNE

3

Wet gemeentelijke instrumenten energietransitie (Wgiw)

Aanpassing Omgevingswet

- > Gemeenten krijgen bevoegdheid om regels te stellen in het Omgevingsplan over transitie van aardgas naar duurzame alternatieven door aanwijzing wijken waar in toekomst geen aardgas meer mag worden gebruikt en transport van aardgas (door TSB) stopt.
- > Verduidelijking grondslag voor stellen van algemene rijksregels over verduurzaming energievoorziening gebouwen
- > Uitbreiding mogelijkheid instructieregels bijv. inzake gelijkwaardigheid
- > Verankering Transitievisie Warmte als Warmteprogramma + overgangsrecht
- > Grondslag gegevensverwerking voor overstap

> Aanpassing Gaswet/Energiewet

- > Ruimte voor gemeenten om in het Omgevingsplan regels te stellen omtrent het uitsluiten aardgas als warmtevoorziening van gebouwen en als energievoorziening voor evt. milieubelastende activiteiten
- > Vervallen aansluit- en transporttaak van gas op die delen grondgebied
- > Grondslag ACM treffen van voorziening voor kosten afbouw aardgasnet.
- > Inwerkingtreding per 1 januari 2026

 AT OSBORNE

4

Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie

Voorhang start aankomend voorjaar

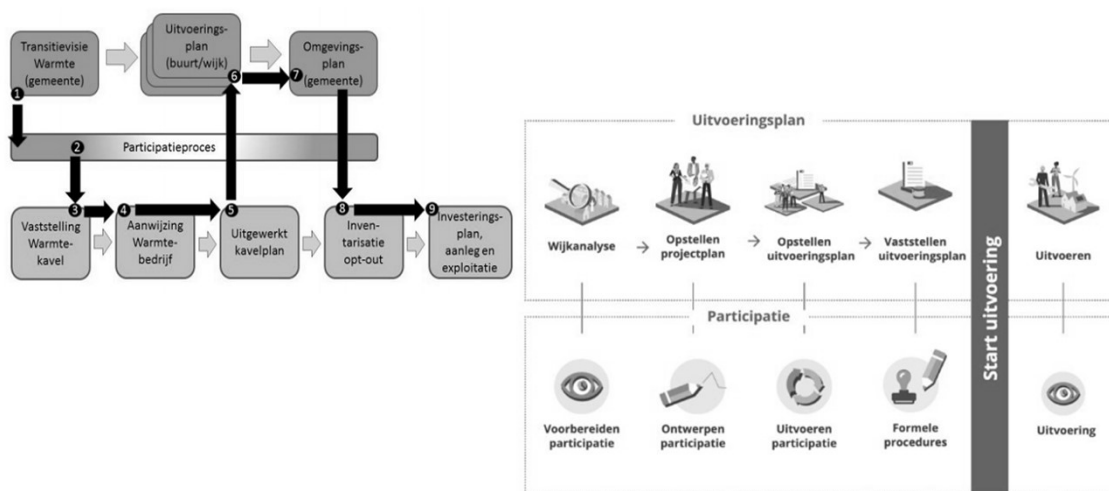
Bijzondere aandacht voor betaalbaarheid alternatief (onder andere door amendering wetsvoorstel)

Gelijkwaardig alternatief bij opt-out niet meer leidend, maar energieprestatieniveau bestaande bouw (en uitsluiting fossiele energiedragers).

5

Warmtetransitie in uitvoering

6

Samenhang warmteprogramma, uitvoeringsplannen /omgevingsplan

Warmteprogramma: thematisch programma onder Ow en afd 10.4 Omgevingsbesluit

1. In het **warmteprogramma** staat o.a. voor welke wijken het college van B&W de aanwijsbevoegdheid wil inzetten, dat wil zeggen voornemens is wijken onder bepaalde randvoorwaarden af te sluiten van het aardgas. Deze aanwijzing is een noodzakelijke voorwaarde voor latere wijziging van het omgevingsplan voor die wijk (zie stap 3).
2. Het **uitvoeringsplan** is juridisch niet verplicht, maar kan dienen als een tussenstap/concretisering van de aangewezen wijk en als inhoudelijke onderbouwing voor de wijziging van omgevingsplan op de technische, financiële en sociale aspecten, bijv. betaalbaarheid en uitvoerbaarheid.
3. Via het opnemen van (maatwerk)regels in het **omgevingsplan** (voor een bepaalde wijk) bepaalt de gemeenteraad wanneer en hoe die wijk van het aardgas afgaat en welke duurzame alternatieven er zijn.

Randvoorwaarden warmteprogramma

- Participatieplicht (vormvrij)
- Motiveringsplicht (volgens Omgevingsbesluit):
 - Bij het vaststellen van een programma wordt aangegeven hoe bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.
 - Bij vaststellen programma aangegeven op welke wijze invulling is gegeven aan het gemeentelijke participatiebeleid.
- Voldoen aan regels milieueffectrapportage (Afd. 16.4 Ow/H11/bijlage V Ob):
 - Dus: opstellen milieueffectrapport (plan-MER) voor het warmteprogramma OF eerst een plan-mer-beoordeling, op basis waarvan het bevoegd gezag kan beoordelen of er sprake is van aanzienlijke milieueffecten (wat ertoe leidt dat alsnog een plan-mer moet worden gedaan)

Randvoorwaarden toepassen aanwysbevoegdheid

- Bij wijziging van het Omgevingsplan (door de gemeenteraad):
 - Onderbouwing en beschrijving gekozen alternatief, eisen aan bebouwing en de redelijke termijn voor beëindiging aardgaslevering (in beginsel 8 jaar)
 - Onderbouwing sociale, financiële en technische haalbaarheid van de energie-infrastructuur en de gekozen aanpak, inclusief de kosteneffectiviteit van de maatregelen en de betaalbaarheid voor bewoners, ondernemers en andere gebouw eigenaren
 - Aantonen dat het beschreven warmtealternatief – of gelijkwaardig alternatief – tijdig beschikbaar is en dat bebouwing tijdig kan worden aangesloten (vergewisplicht)
 - Beschrijving van opt-out proces en facilitering van de gemeente daarin.
 - Alternatief heeft gevolgen voor gebouw, bijvoorbeeld de mate van isolatie (=vleermuisonderzoek)

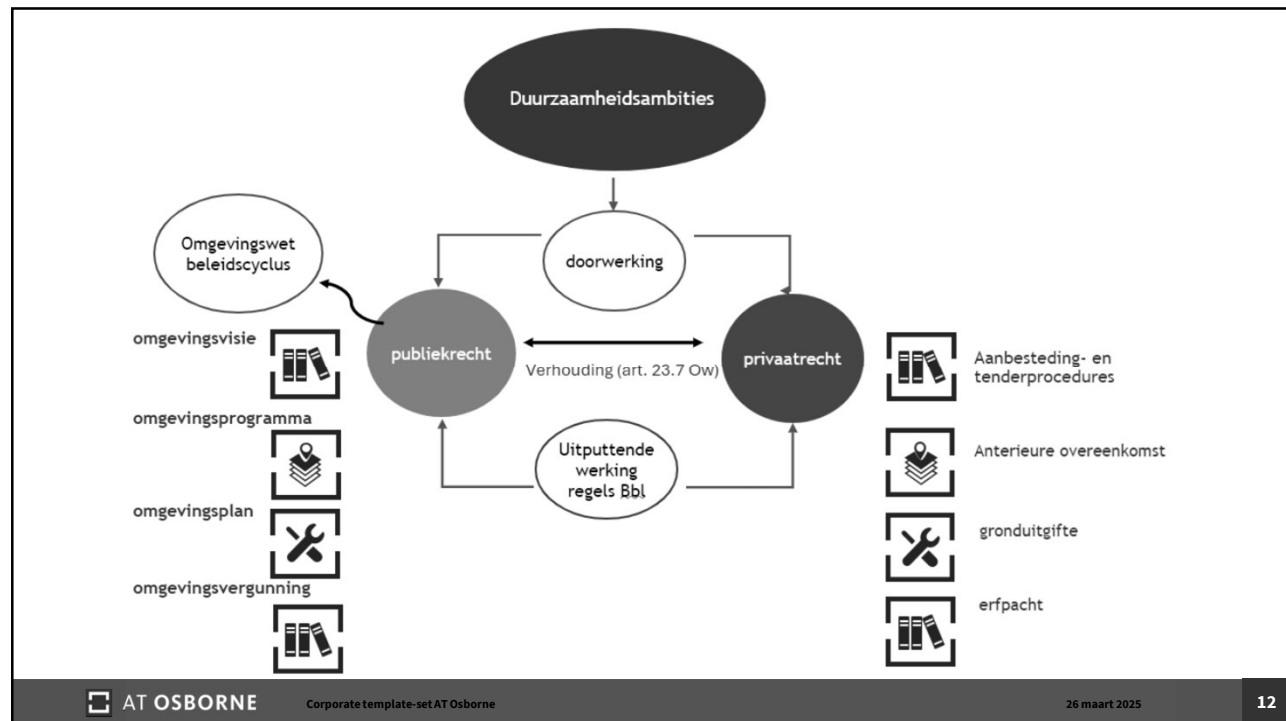
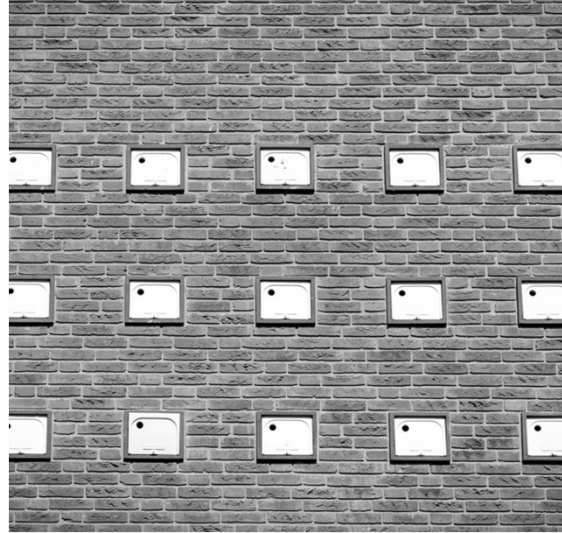
Biodiversiteit en stedelijk groen

- > Natuurherstelverordening ((EU) 2024/1991):
 - > Geen nettoverlies van totale nationale oppervlakte stedelijke groene ruimte en stedelijke boomkroonbedekking in 2030 (t.o.v. 2024)
 - Bevoegdheid tot uitsluiting als het aandeel stedelijke groene ruimte in de stedelijke centra en stedelijke clusters groter is dan 45 % en het aandeel stedelijke boomkroonbedekking groter is dan 10 %.
 - > Vanaf 01/01/2031 een verplichte toenemende trend in totale nationale oppervlakte stedelijke groene ruimte totdat bevredigend niveau is bereikt en toenemende trend in elk stedelijk ecosysteemgebied in boomkroonbedekking totdat bevredigend niveau (zoals bepaald in natuurherstelplan) is bereikt.
 - Heeft dus ook gevolgen voor nature based solutions, zoals groene gevels en daken.
 - Let op afbakening tot stedelijk (steden, kleinere steden en voorsteden).
 - Monitoringsverplichting voor lidstaten.

Biodiversiteit en stedelijk groen

- > Wijziging Bbl i.v.m. nestvoorzieningen.
- > Uiteindelijk alleen van toepassing op utiliteitsbouw.
- > In hoeverre is grondslag in Bbl daarvoor het meest passend?

Jacco Karens

 /naam-achternaam/

 /naam-achternaam/

AT OSBORNE

Nederland

J. F. Kennedylaan 100
3741 EH Baarn

+31 (0)35 5434343
info@atosborne.nl

België

Waversesteenweg 1945
1160 Brussel

+32 (0)2 777 06 30
info@atosborne.be

 /company/at-osborne

 /werkenbijatosborne/